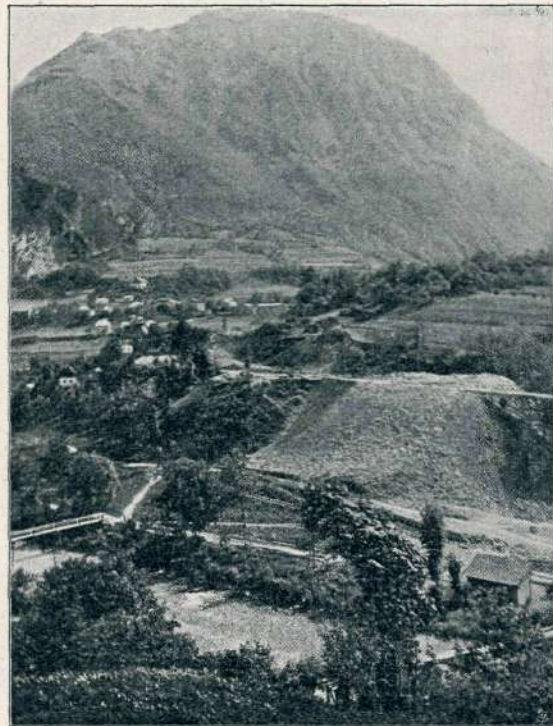

sten divjak. V bližini je stala nizka, z bičevjem pokrita koč, v kateri si videl divjaško družino. Ko se naveličaš, greš naprej ter se ustaviš pri drugem, tretjem spektaklju, katerih imaš na izbiro. K sebi te vabijo pannotiki, bazarji in sploh razne naprave, namenjene kratkočasju. Izprehod skozi Tivoli dokončaš s tem, da sedeš k mizi in si ukažeš prinesiti poljubno okrepčilo. Umetnostnega vžitka sicer ni na tem ljudskem vrtu, toda kdo bi povsod iskal umetnije! Treba je tudi domače zabave, katero ima rado staro in mlado, učeno in neučeno.

Zapustivši Tivoli pridem na sijajno razsvetljene mestne ulice. Razsvetljava se je videla toliko lepša, ker je bilo tudi nebo posejano z zvezdami ter se je na severozapadu še rudečila večerna zarja. Pozna se, da smo bliže severnemu tečaju, ker solnce tako pozno zahaja. Meščani so se izprehajali semintje. Posebno pred nekim poslopjem, stoječim nasproti glavnemu kolodvoru, je bila živahna gnječa. Kaj more to biti, da sili vse skozi vrata? Tako zahajajo ljudje v cerkve ali v gledišče. Grem bliže in izvem, da je tukaj cirkus. Noč je in nimam iti nikamor več. Naj žrtvujem eno dansko krono, da si ogledam predrzne jahače, ki so naslikani na velikanskih lepakih po stenah.

Zbor godcev je začel pravkar svirati, ko vstopim v rotundo, odsevajočo v čarobnem svitu. Naokrog sedi stotine ljudi, med njimi mnogo imenitne gospode. Godba igra začetkoma v počasnih akordih. Polagoma zavzame hitrejši tempo, glasovi naraščajo vedno silneje, slednjič pride navdušenje do vrhunca. Ko se je združilo piskanje flavt in klarinetov z mogočnim vršanjem fagotov, trobent in posavn v gromovit odmev, pretresajoč visoki obok leskeče arene, začnejo prihajati jezdec na črnih, rujavih in belih vrancih. Najprej so se jahači in konji priklonili zbranemu občinstvu, potem pa se je začela divja gonja, da bi bilo dobro večkrat zamižati zaradi smrtnonevarnih skokov. Čuditi se je človeku, ki dobi vsled vaje tako spretnost, pa tudi živali, da se more tako izučiti. Spomnil sem se staro-

rimske gimnastike, ki pa gotovo ni bila razvita v tolikem obsegu, kakor je sedanja. Nekdanji cirkusi se nam kažejo v svojih razvalinah kot ogromne zgradbe, a da bi bili stari pagani tako drzoviti, kakor so novodobni telovadci, ni verjetno. Salto mortale v vseh njegovih vratolomnih oblikah jim je bil popolno neznan. Zgodovinarji poročajo, da se je v XV. stoletju izkazoval v Evropi Neapolitanec Pietro. Jahal je divjajočega konja brez sedla in uzde ter skakal z njim skozi goreče obročce. Vse ga je smatralo

Fot. J. Zazula.

Z bohinske železnice: Partija pri Grahovem s Kojco.

kot čarovnika, in prav to ljudsko praznovstvo mu je doneslo tudi smrt. Ko je prišel v mesto Arles na južnem Francoskem, so sežgali na grmadi njega in njegovega konja. To nam kaže, da je dosegla umetnost konjskih in drugih artistov šele v poznejšem času ono stopinjo izobrazbe, do katere so se povzpeli dandanes in nad katero se po pravici izgledujemo. Marsikdo izmed gimnastikov je že padel z grozno